

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 14. De Ritu Graeco Monachorum Cryptae ferratae Ordinis S. Basilii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

longius, & alia multa sunt, quæ sigillatim describi non possunt: & si quis ea exactius scire desiderat, Typicæ consulere debet. Porro Græci ritus nullibi exactius observantur, quam in Monte sancto, quem Geographi Athon vocant. Degunt in eo multa millia Monachorum in diversis Monasteriis, estque in tanta apud Græcos sanctimoniam æstimatione, qua Roma apud nos. Mons adeo elatus est, inquit Pomponius Mela, ut credatur altius surgere, quam unde imbres cadunt. Longitudo ejus trium dierum, latitudo dimidii diei iter habere dicitur, estque in Macedonia. Sunt autem ritus Græcorum antiquissimi à sanctis Patribus Sabba, Charitone, Euthymio, & aliis sapientissimè ordinati. Successu verò temporis multa addita, & mutata sunt, ut docet vir doctissimus, & horum rituum peritissimus Leo Alatius l. 3. de consensu Orientalis & Occidentalis Ecclesiæ c. 13. & in Dissertatione de libris Ecclesiasticis Græcorum. Atque hinc factum est, ut Græcanica officia in ingentem molem excreverint.

§. XIV.

De ritu Græco Monachorum Cryptæ ferratæ Ordinis S. Basilii.

Monasterium Cryptæ ferratæ in agro Tusculano ritus habet à communi usu Græcorum in nonnullis differentes, quod quidem discrimen licet essentialiter non sit, vel magni momenti, libet tamen eisdem hic seorsim describere, prout ab illo Monasterio mihi transmissi sunt, ad uberiores Officii Græci cognitionem. Psalterium dividunt in 20. Cathismata, ut supra: & singulorum ficiorum hæc series est.

Nocturnum sive *μεσσηνιων* certis tantum diebus, recitant, ut in Adventu Domini, & in Quadragesima, aliisque paucis inter annum diebus.

Ad Matutinum sic procedunt. Hebdomadarius accepta benedictione à Superiore sic incipit: *Benedictum Regnum Patris, & Filii, & Spiritus sancti nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.* Respondet Chorus, *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Quo Versu bis repetito statim dicunt, Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.* Deinde dicunt hos Psalmos, *Domine quid multiplicati sunt, Domine ne in furore tuo, 2. Deus Deus meus ad te de luce vigilo, & in fine Psalmi addunt, Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, & nunc, & semper, & in secula seculorum, Amen. Alleluja ter, Gloria tibi Domine, & iterum ter*

Alleluja. Tunc psallunt alios tres Psalmos *Domine Deus salutis meæ. Benedic anima mea Dominum, 1. & Domine exaudi, 142. Gloria Patri, cum reliquis ut supra.* Isti sex Psalmi semper iidem recitantur ad Matutinum. Adduntur Cathismata, quæ priusquam persolvant, nonnullas præmittunt preces, quas Irenicæ, id est pacificatorias vocant, quia ad pacem implorandam illas effundunt. Mox dicunt Orationem *Gratias agimus tibi Domine Deus noster,* post quam canit Hebdomadarius idem repetente choro, *Deus Dominus, & illuxit nobis, Benedictus qui venit in nomine Domini.* Iterum Hebdomadarius, *Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.* Respondet Chorus, *Deus Dominus, & illuxit nobis.* Hebdomadarius, *Circumdederunt circumdederunt me.* Succinit Chorus, *Deus Dominus: & sic per plures Versiculos.* His expletis dicunt Orationem currentis diei sub nomine Troparii, & iterum aliam Orationem, tum versiculos quosdam graduales, atque Evangelium diei. Post Evangelium recitant Psalmum 50. *Miserere: & si fuerit dies Dominicus sequitur Hymnus de resurrectione, alioquin dicitur alia Oratio.* Sequuntur deinde lectiones currentis diei, quas vocant Canones, & constant novem lectionibus: quælibet autem lectio vocatur ode constans quibusdam Tropariis. Ante nonam lectionem concinunt Canticum B. Virginis *Magnificat* cum *Gloria Patri.* Postea additur deprecatiuncula quam vocant Exapostilarion id est dimissorium. Tum psallunt. *Laudate Dominum omnes Gentes, & quædam Troparia.* Deinde *Gloria in excelsis Deo, Trisagion, Gloria Patri, & hanc Orationem: Sanctissima Trinitas miserere nobis, Domine indulge iniquitatibus nostris, Domine, parce peccatis nostris, sancte Domine protege nos, & sana infirmitates nostras propter gloriam nominis tui. Domine miserere, Domine benedic.* Sequitur *Pater noster,* quo alta voce decantato statim Hebdomadarius ait, *Quoniam tuum est regnum, & virtus, & Gloria Patris, & Filii, & Spiritus sancti nunc & semper, & in secula seculorum Amen.* Et statim recitant Orationem currentis feriæ, vel sancti, & post nonnullas alias deprecationes absolvitur Matutinum.

Primam dicunt immediatè post Matutinum, & idè eo absoluto cantant omnes alta voce *Pater noster: & statim Hebdomadarius dicit, Quoniam tuum est regnum, Mox alternatim ter concinunt Venite adoremus, & prociadamus Christo Regi, & Deo nostro.* Sequuntur Psalmi tres, post quos dicunt ter *Alleluja, Gloria tibi Domine.* Denum post

post aliquot deprecationes, post Trifagion, *Pater noster*, *Quoniam tuum est regnum*, & post duo Tro-
paria recitant Orationem hujus horæ, & sic fini-
tur Prima.

Tertia, Sexta, & Nona eodem modo proce-
dunt, mutatis Psalmis, Tropariis, & Orationi-
bus. Ad has autem horas, sicut & ad Primam
eosdem concinunt Psalmos, qui jam supra de-
scripti sunt in communi ritu Græcorum. Adjun-
guntur his, qui nunquam mutantur, Cathismata,
sive Psalterii portiones, ut supra quoque nota-
tum est.

Vesperæ incipiunt sicut Matutinum, *Benedi-
ctum regnum*. Sequitur alia voce *Pater noster*,
quo finito dicit Hebdomadarius, *Quoniam tuum
est regnum*, & statim psallunt omnes alternatim
Venite adoremus, quo ter repetito, cantant Psal-
mum 103. *Benedic anima mea Dominum*. Postea
si fuerit dies Dominicus, vel aliqua solemnitas,
subdunt preces pacificatorias: quas aliis diebus
omittunt. Sequitur Oratio, quæ incipit, *Do-
mine misericors, & miserator*. Post quam dicitur
εὐχὴ πᾶσι, *Pax omnibus*, cui salutationi respon-
detur, *& cum spiritu tuo*. Item *Inclinate capita
vestra Deo*, respondetur *Tibi Domine*. Et statim
cantatur Antiphona, juxta cujus tonum concin-
nuntur quatuor Psalmi jam supra notati in com-
muni ritu Græcorum. Finitis Psalmis accedunt
singulatim Sacerdotes plures, vel pauciores juxta
exigentiam diei, ad canendum Troparia, post
quæ Superior, vel cui ipse jusserit, intonat *Gloria
Patri*. Tum aliud Troparium ab aliquo Dia-
cono, vel Subdiacono canitur, incipiens *ὡς ἡ
Lumen lætitiæ*. Sequuntur quidam versiculi di-
versi pro varietate dierum, post quos ab eodem
Diacono, vel Subdiacono recitatur quædam O-
ratio incipiens, *Dignare Domine hoc vespere*. Tum
Sacerdos alias recitat preces, & post alia quatuor
Troparia concinunt Canticum *Nunc dimitte*, &
post ipsum Trifagion, *Sanctissima Trinitas, Pa-
ter noster, Quoniam tuum est regnum*. Denique di-
citur Oratio currentis diei, vel sancti, & post alias
quædam deprecationes Vesperæ finiuntur.

Ad Completorium Hebdomadarius accepta
Benedictione dicit *Benedictus Deus noster nunc
& semper, & in sæcula sæculorum, Amen*. Sequi-
tur Trifagion, *Sanctissima Trinitas, Pater noster,
Quoniam tuum est regnum*. Deinde dicuntur Psal-
mi sequentes, *Dominus illuminatio mea, Domine
in nomine tuo, & Miserere*. Mox recitatur Canon,
& post oden octavam Canticum B. Virginis con-
cinunt, & post ipsum immediatè legunt unam

lectionem, sive compendium vitæ sancti curren-
tis. Tum nona ode subsequitur, & post ipsam
Psalmus *Deus misereatur nostri*: deinde Trifa-
gion, *Sanctissima Trinitas, Pater noster, Quoniam
tuum est regnum*, Oratio ad B. Virginem, depre-
cationes pro variis necessitatibus, & finis.

§. XV.

De ritu Armenorum.

1. **C**Larissima inter omnes Asiæ regiones est
Armenia, multitudine populorum, terræ
fertilitate, salubritate aeris, & locorum amœni-
tate. Dividitur in majorem, & minorem. Major
Turcomannia nunc dicitur, Popul, & Curdi.
Minor Pegian; & Bozoc; & dividitur à majori
Euphrate flumine. Illa sub Persarum, hæc sub
Turcarum tyrannico dominio miseram servit, &
duram servitutem. Ad fidem Christi conversa
fuit B. Apostoli Bartholomæi prædicatione,
quam illibatam per aliquot secula conservavit;
sed ut res humanæ in deterius semper labuntur,
vicinæ Græciæ erroribus tandem adhæsit, & à
Romana Ecclesia separata est. Porro statum Re-
ligionis Armenæ verè, copiosè, & eleganter de-
scribit vir multis pro Catholica fide exantlatis
laboribus illustris D. Clemens Galanus Surren-
tinus Clericus Regularis in sua Conciliatione
Ecclesiæ Armenæ cum Romana, quæ nuper Ro-
mæ Latino, & Armeno idiomate edita est typis
sacrae Congregationis de propaganda fide. Ab
hoc qui multis annis in illis regionibus moratus
est; & ab ejus discipulo Der Garabiet Mon-
cho Armeno Cyriaci Armeniorum Patriarchæ
Catholici nuper defuncti fratre germano viro
Catholico ea didici, quæ de illius Ecclesiæ ri-
tibus hic fideliter describo.

2. Psalterium, sicut Græci in viginti Cathisma-
ta, ita Armeni in octo sectiones dividunt, quas
canones appellant. Prima sectio continet Psal-
mos decem & septem, à primo usque ad 18. *Cæli
enarrant*, exclusivè. Secunda habet Psalmos de-
cem & octo, à decimo octavo usque ad 36. *Noli
amulari malignantibus*. Tertia constat Psalmis
undeviginti, à trigésimo sexto usque ad 55. *Mi-
serere mei Deus quoniam conculcavit me homo*.
Quarta est Psalmorum decem & septem, à quin-
quagesimo quinto usque ad 72. *Quam bonus Israel
Deus*. Quinta est Psalmorum viginti septem, à
septuagesimo secundo usque ad 99. *Jubilare Deo
omnis terra*. Sexta habet Psalmos septem, à no-
nagesimo nono usque ad 106. *Confitemini Domi-*

Yyyy 2

no